

תנועת הקיבוץ הדתי

כ"ב חשון, תשע"ב, 19.11.2011

גיליון מס' 284

פרשת חיי שרה

"בין קדש חיך לקידוש השם" – לכבוד חודש ארגון

מאת רזי בן יעקב, מרכז מחלקת נוער ודור צעיר בקיבוץ הדתי.

אנסה לעמוד בדברי על מתח מהותי וידוע, המצוי במחננו כאידיאל מרומם, והבא לידי השלמה יפה בדמותו של אברהם, דמותו הנעה בין בידול מהחברה למעורבות בה.

בידול – "קדש חיך"

אברהם בידל עצמו מהחברה בה חי ויצר חיץ ברור בינו לבין הסובבים אותו, כולל בני משפחתו ויוצאי חלציו. בידול זה מתבטא בין השאר בכמה סיפורים בפרשות האחרונות: הפרידה מלוט, יחסו לישמעאל ושילוחו עם אמו למדבר, קיום המילה לעצמו ולבניו ביתו, שליחת אליעזר להביא אישה ליצחק שלא מ"בנות הכנעני" והפרידה משאר בניו ופילגשיו - "ולבני הפילגשים אשר לאברהם נתן אברהם מתנות וישלחם מעל יצחק בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם".

בכך אברהם למעשה מקדש את עצמו. הקדושה היא התבדלות, התכנסות, התרוממות מהחול, מהמצוי, מהשגרה. כולנו מתנהגים אחרת בבואנו למקום קדוש, בפגישה עם אדם נעלה, בזמן מקודש או בעת שאנו אוחזים בחפץ קדוש. זוהי גם מהות החלק הראשון של סיסמתנו - "קדש חיך בתורה". נעלה את עצמנו במעלות הקדושה, נתרומם מהיומיום, נתבדל מהחיים הסתמיים, החילוניים, המעוקרים מחוויות רוחניות ומתחושות התעלות.

מעורבות – "קידוש השם"

מאיך גיסא, אברהם מערב עצמו בחברה ושובר מחיצות בינו לבין הסובבים אותו, ודווקא ביחס לאלו הרחוקים ממנו ביותר. ולא רק זאת אלא שהוא מתגלה עבור אותם רחוקים כאדם בעל מידות תרומיות, כפי שהדבר מתבטא בפרשותינו: לאחר השבת הרכוש זוכה אברהם לכבוד ולהערכה גדולה ממלכיצדק מלך שלם: "ברוך אברהם לאל עליון קנה שמים וארץ", בהכנסת האורחים לשלושת המלאכים, במאבקו למניעת החרבת סדום, בשלחו את הגר עם צידה לדרך - נראה מהפסוקים שקשה עליו הכרעתה של שרה ונדמה כאילו עושה זאת בלא השלמה ועם הרבה כאב ודאגה, במשא ומתן על אחוזת הקבר בעמק חברון - "נשיא אלוהים אתה בתוכנו" - אין ספק שאברהם נכבד מאוד בעיני יושבי העמק, ושוב, בפרידה מבניו ופילגשיו - אברהם דואג לתת מתנות ומעין "ירושה" שמעידה על הרבה אכפתיות ודאגה כשהוא שולח את יוצאי חלציו בלית ברירה.

במעשים אלו אברהם למעשה מקדש את שמו של הקב"ה בעולם, כפי דברי חז"ל הידועים ממסכת יומא: "אביי אמר כדתניא (דברים ו, ה) ואהבת את ה' אלהיך שיהא שם שמים מתאהב על ידך שיהא קורא ושונה ומשמש ת"ח ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות עליו אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה אוי להם לבריות שלא למדו תורה פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה מתוקנים מעשיו עליו הכתוב אומר (ישעיהו מט, ג) ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר".

נלמד מכאן: "קדש חייך" – זוהי קדושה שמהותה וביטוייה בבידול ובחיץ. "קידוש השם" – זוהי קדושה שמהותה וביטוייה במעורבות והסרת מחיצות.

כשקבעו ראשונים את הסיסמא "קדש חייך בתורה וטהרם בעבודה", כיוונו כנראה לאתגר הלא פשוט להחזיק את החבל משני קצותיו בו זמנית. "קדש חייך בתורה" – ביקשו הראשונים להתבדל מהסובב אותם, להתרומם ולהתייחד. "וטהרם בעבודה" – חייבו הראשונים להבטיח את ההידבקות גם בעולם המעשה, החילוני, החומרי, השגרתי. להבטיח מעורבותנו בעולם זה ובבני האדם המצויים בו. זוהי מהותו האמיתית של 'קידוש השם' – שהרי החשש ששם שמים לא יהא מתאהב אינו חל על בני האדם העסוקים יומם וליל ב"קדש חייך בתורה".

מיד כשהתחוויר שמכותרת חודש ארגון השנה נשמט חלקה השני של סיסמתנו, ודאי בטעות, דאגנו לתקן את המעוות ומדרשת תורה ועבודה הפיקה חומר הדרכה משלים על קידוש השם. ומדוע איננו מוכנים בשום מחיר לוותר על אחד מקצות החבל ומדוע אי אפשר לזה בלי זה ולזה בלי זה – על כך יענו לכם המדריכים בסניפים.

שבת שלום וחודש מוצלח ופורה.

רזי

רזי בן יעקב, מרכז פעילות לנוער וצעירים בתנועת הקיבוץ הדתי.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm

כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בשורת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בשורת הנושא.

תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il

אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il

הקיבוץ הדתי, דובנוב 7, ת.ד. 40015, תל אביב 64732 | טל: 03-607-2777 | פקס: 03-695-7039